

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

אסטרטגיה לקיימות

הוועד האולימפי בישראל
2024

תוכן עניינים

3	דבר יו"ר ומנכ"ל הוועד האולימפי בישראל
4	דבר יו"ר ועדת הקיימות בוועד האולימפי בישראל
5	הקדמה
6	יעדי פיתוח בר-קיימא של האו"ם
7	קיימות והוועד האולימפי בישראל
9	קיימות וספורט
10	תוכנית אסטרטגית
11	תוכנית פעולה רב שנתית – מטרות, יעדים, אחריות ולו"ז (2030 – 2024)

דבר יו"ר ומנכ"ל הוועד האולימפי בישראל

בעשור האחרון, הוועד האולימפי הבינלאומי (IOC) בהנהגתו של הנשיא תומס באך, חרט על דגלו להפוך את העוצמה של ארגון הספורט הגדול והמשפיע בעולם ושל 206 הוועדים האולימפיים המקומיים החברים בו, למנוף לשינויים חברתיים גלובליים, להשפיע ולהוביל לעולם טוב יותר.

תחת החזון הזה, כולנו רואים את ההשפעה הגדולה והמוערבות שיש לנו כמנהיגות הספורט על הקהילה בישראל - ילדי החוגים, אגודות ומועדונים, ספורטאיות וספורטאי המחר, הסגלים האולימפיים, תחרויות אזוריות וארציות ומשפחות רבות ב-32 ענפי ספורט שונים. כל אלה יכולים להוות מנוף לשינוי חברתי בתחומים שונים אם רק נדע לגייסם לעשות ולהשפיע.

היבטים סביבתיים, והשילוב שלהם עם היבטים חברתיים וכלכליים לפי מודל הקיימות, משפיעים עלינו בשנים האחרונות בתחומי חיים רבים, וביתר שאת עם התחממות כדור הארץ ושינויי מזג אוויר קיצוניים בכל מקום בעולם. אלה משפיעים עלינו כאזרחי העולם וכן משפיעים מאוד על הספורט ההישגי באימונים ובתחרויות.

כמו בכל תחום הדורש שינוי, מעטים מפגינים מנהיגות ולוקחים חלק במהלכי השינוי וישנו קהל גדול שמרגיש שלבד לא יוכל להשפיע על אתגרים גדולים.

אנחנו בוועד האולימפי בישראל, עברנו מהצד הפסיבי לצד האקטיבי, והחלטנו לצאת לדרך עם מעורבות ומנהיגות בתחום הקיימות, כשהצעד הראשון נעשה ב-1.1.24 - חתימה על אמנת "ספורט למען אקלים" המשותפת לאו"ם ול-IOC ואנחנו נחושים לפעול למימוש החזון הגדול.

לצורך כך הקמנו את ועדת הקיימות ולשמחתינו פרופ' עדי וולפסון ממובילי התחום בישראל, הסכים לקחת על עצמו את ראשות הוועדה. חברי הוועדה כולם אנשי מפתח במימוש חזון הקיימות כאן בישראל ואנחנו גאים שהם בחרו להצטרף לדרך החדשה של הספורט הישראלי.

החתימה על האמנה לא תהיה אפקטיבית ללא בניית תוכנית אסטרטגית, הנגשתה לכם - שותפינו בספורט הישראלי - ומעקב צמוד, על מנת לוודא שאנחנו מצליחים להטמיע את הכללים, ההנחיות וההמלצות החדשות בשטח.

היומיום שלנו כאן במדינת ישראל מאוד מורכב ועמוס, תמיד ובוודאי אחרי ה-7.10, וכל האנרגיות שלנו מוכוונות להתמודדות עם אתגרי השעה הלאומיים ואתגרי הספורט בשנה אולימפית חשובה זו, אבל לצד אלה, עלינו לזכור שאנחנו חיים בעולם דינמי, תעשייתי, טכנולוגי, בו אנחנו רוצים לשמר איכויות חיים הן במישור הגלובלי והן במישור האישי של כל אחד ואחת מאיתנו. המאבק העולמי בתחום הקיימות חייב להפוך להיות חלק בלתי נפרד מהיומיום שלנו, חלק מהמודעות, חלק מהחיים.

בכוונו להשפיע על קהילה גדולה מאוד, באמצעות מנהיגות אקטיבית, על ידי מעבר מהמושב האחורי למושב הנהגת ולהוביל תהליכים באמצעותם נוכל להשאייר עולם טוב יותר ובטוח יותר לדורות הבאים.

הצטרפו אלינו לעשייה מועילה בקהילת הספורט בישראל ויחד נחולל את השינוי.

גלעד (גילי) לוסטיג
מנכ"ל הוועד האולימפי בישראל

יעל ארד
יו"ר הוועד האולימפי בישראל

דבר יו"ר ועדת הקיימות בוועד האולימפי בישראל

ההידרדרות המתמשכת במצב של הסביבה הטבעית כתוצאה מפעילות אנושית לצד הגדלת הפערים הכלכליים והחברתיים בין ובתוך חברות, מחייבים כל אחת ואחד מאיתנו לשנות דרכי מחשבה ופעולה. בתוך כך, גם לספורט, שהוא אחד מהפעילויות החברתיות הפופולריות ביותר בעולם, יש השפעה על הסביבה הטבעית והאנושית והוא גם מושפע משינויים סביבתיים. יתרה מכך, הספורט יכול להוות סוכן שינוי וכלי לפיתוח בר-קיימא, המשקלל יחד היבטים חברתיים, סביבתיים וכלכליים.

לאחרונה ארגוני ספורט שונים בעולם, וביניהם הוועד האולימפי הבין-לאומי, הציגו חזון לקידום הקיימות בספורט ותוכנית פעולה להשגת היעדים לפתוח בר-קיימא של האו"ם. גם הוועד האולימפי בישראל החליט להוביל תוכנית מקיפה לקידום הקיימות בספורט בישראל, על מנת להגביר את המודעות לנושא, לתת השראה לגופי ספורט, לספורטאים ולאהבי ספורט ולהוביל שינויים. לשם כך החליט הוועד האולימפי בישראל להטמיע אסטרטגיית קיימות בפעילות הליבה של הוועד; לעורר השראה, להוביל ולסייע לגופי הספורט בישראל בהטמעת עקרונות הקיימות; ולרתום את הציבור הרחב באמצעות הסברה וחינוך.

אני מודה ליו"ר הוועד האולימפי בישראל, יעל ארד, ולמנכ"ל, גילי לוסטיג, על היוזמה, על האחריות ועל המחויבות לקדם את נושא הקיימות בספורט ולהצטרף למאמץ המקומי והעולמי בתחום. אני מודה לירדן הר לב, ראש מערך החינוך והקרן האולימפית בוועד, על קידום התוכנית והפעילות. אני בטוח שיחד נוכל להוביל את השינוי ולסחוף אחרינו את כל אזרחי ישראל.

פרופ' עדי וולפסון

הקדמה

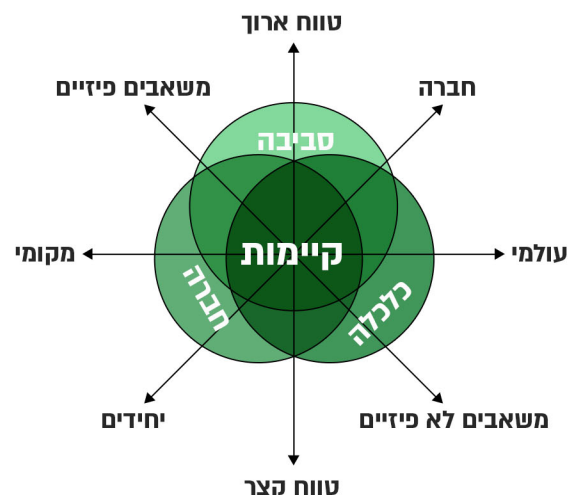
התנועה האולימפית חרטה על דגלה לבנות עולם טוב יותר באמצעות קידום ספורט, תרבות וחינוך, על בסיס שלושה ערכים מרכזיים: מצוינות, חברות וכבוד. בימים אלו, כאשר האנושות מתמודדת עם אתגרים חברתיים, כלכליים וסביבתיים משמעותיים, וביניהם אי צדק חברתי, אי שוויון כלכלי ושינויי אקלים, הוחלט בוועד האולימפי הבין-לאומי להטמיע את תפיסת הקיימות, המשקללת את שלושת היבטים, בתהליכי קבלת החלטות וביישומן, וכאחד מעמודי התווך של פעילותו. כל זאת על מנת למקסם את ההשפעה החיובית של פעילותו ולמזער את ההשפעה השלילית שלה. בתוך כך, הוחלט בוועד האולימפי הבין-לאומי לאמץ את יעדי הקיימות של האו"ם ולהצטרף ליוזמת "ספורט למען אקלים" של הארגון.

קיימות

גידול האוכלוסין העולמי והעלייה ברמת החיים הגבירו את פעולות הגומלין בין הסביבה האנושית לסביבה הטבעית, המתבטאות במיצוי משאבי חומר ואנרגיה מהטבע, ייצור של אין-ספור חומרים ומוצרים מעשה ידי אדם, רובם סינתטיים ושאינם מוכרים ומותאמים למערכות האקולוגיות ואף פוגעים בהן, והשלכה שלהם חזרה לטבע בצורת פסולות, שפכים ופליטות לאוויר, וכן פליטות של גזי חממה. תהליכים אלו גרמו לאורך השנים לשינויים מרחיקי לכת, ששינו ללא היכר את המערכות הטבעיות, וגרמו למשבר אקולוגי, שעיקרו פגיעה משמעותית ואף שיבוש הפעילות של המערכות האקולוגיות, על המרכיבים החיים והדוממים שלהן, לצד פגיעה ביכולת שלהן לספק את שירותי המערכת האקולוגית. המשבר האקולוגי, שמקיף שלושה משברים גדולים ומתמשכים: "משבר הזיהום" המתייחס לפליטה של מזהמים רבים לסביבה הטבעית, "משבר מגוון המינים" המתייחס להידלדלות המוצצת של המינים בטבע ו"משבר האקלים" המתייחס לשינויי אקלים נרחבים, תכופים וקיצוניים, נחשב כיום לאיום הגדול ביותר לקיום חיים על פני כדור הארץ. בתוך כך מאיים המשבר האקולוגי גם על שלומה וקיומה של האנושות עצמה.

ההבנה שכדי לגרום לשינוי סביבתי יש צורך לתת בו-זמנית גם מענה לצרכים החברתיים של בני האדם, כלומר לנושאים של צדק חברתי ורווחה, אך גם להניב רווח כלכלי, הובילה לגיבוש ולעיצוב של מודל ה"קיימות" (Sustainability). הקיימות מוגדרת כיכולת של הטבע לשאת תהליכים ושל התהליכים להתקיים ביציבות לאורך זמן, תוך שקלול היבטים סביבתיים, חברתיים וכלכליים (איור מס' 1). המשמעות היא שצריך להתקיים שיווי משקל בין היכולת של הטבע להמשיך ולקיים את המערכות הטבעיות (מערכות אקולוגיות, מחזורי חיים, שרשראות מזון וכדומה) ולתמוך בחיים על פני כדור הארץ לאורך זמן, לבין ההתפתחות והצרכים של אוכלוסייה מסוימת (אנושית או אחרת) שתלויה בתהליכים אלו. ובמילים פשוטות, לחיות חיים משגשגים היום בלי לקפח את זכויות הדורות הבאים לחיות לפחות באותם התנאים כמו אלו שיש לנו.

מודל הקיימות, שהתפתח בשנות השבעים של המאה הקודמת, עומד מאז בבסיס תוכניות הפעולה השונות של האו"ם בנושאי סביבה, מ"אג'נדה 21" שהוצגה בפסגת כדור הארץ בריו בשנת 1992, ועד ל"אג'נדה 2030 לפיתוח בר-קיימא" שהוצגה בשנת 2015. אג'נדה 21 ביקשה לקבוע לראשונה סדר יום חדש במאה העשרים ואחת. היא הניחה על השולחן את המחויבות הבינלאומית לקידום פיתוח בר-קיימא, שמבוסס על שימוש מושכל ושוויוני במשאבי הטבע ועל ההבנה שהם מוגבלים, וכך גם על צדק בין-דורי. היא יצרה את החיבור בין המקומי לגלובלי ואת החשיבות בפעולה משותפת של ממשלות, ארגונים אזרחיים וחברות עסקיות בתחום. ומעל לכול היא עסקה לא רק בהשפעות שיש לאיכות הסביבה על האדם, אלא גם בהשפעה שיש לאדם על איכות הסביבה. ואילו אג'נדה 2030 מציעה סדר יום חדש בדמות "רשימת המשימות של האנושות לעשור הקרוב" "humanity's to do list".

איור מס' 1: הממדים השונים של הקיימות

היא כוללת תוכנית פעולה ובה שבעה-עשר יעדים שיש להטמיע כדי להוביל להתפתחות עולמית בת-קיימא עד שנת 2030 - יעדים לפיתוח בר-קיימא (Sustainable Development Goals - SDG) ו-169 מטרות (טבלה מס' 1). העיקרון המכונן של שבעה-עשר היעדים הוא "לא להשאיר אף לא אחד מאחור", כל זאת במטרה להבטיח איכות חיים, רווחה אנושית ושגשוג לכולם ובמגוון תחומים.

טבלה מס' 1: יעדי פיתוח בר-קיימא של האו"ם.

יעד	פירוש
1	מיגור העוני על כל צורותיו ובכל מקום.
2	מיגור הרעב, ושיפור הביטחון התזונתי של כלל האוכלוסיות.
3	קידום בריאות ואיכות חיים עבור בני כל הגילים.
4	הבטחת חינוך איכותי ושוויוני וקידום הזדמנויות לימוד לכלל האוכלוסייה בכל הגילים.
5	חתירה לשוויון מגדרי והעצמת נשים וילדות.
6	הבטחת זמינותם של משאבי מים ותשתיות תברואתיות וניהולם באופן בר-קיימא.
7	הבטחת אספקתה של אנרגיה לכלל האוכלוסייה באופן אמין ובמחיר שווה לכל נפש.
8	קידום צמיחה כלכלית באופן מתמשך ובר-קיימא, והבטחת תעסוקה הולמת לכל רובדי האוכלוסייה.
9	פיתוח תשתיות עמידות ואיכותיות ועידוד חדשנות ויזמות.
10	צמצום אי-השוויון בין מדינות ובתוכן.
11	קידום הסביבה העירונית, כך שערים ויישובים יהיו בטוחים, בעלי חוסן (resilient), ויכלו את כל הקבוצות בחברה.
12	קידום דפוסי צריכה וייצור בני-קיימא.
13	נקיטת צעדים מידיים למאבק בשינויי האקלים ובהשפעותיהם.
14	חיים מתחת למים: שימור ושימוש בר-קיימא באוקיינוסים, בימים ובמשאבים ימיים.
15	החיים על פני האדמה: הגנה ושימוש מושכל בהם. שיקום בתי גידול יבשתיים.
16	קידום חברות שוחרות שלום, אשר מקדמות הכלה חברתית למטרות פיתוח בר-קיימא.
17	חיזוק שיתופי פעולה לקידום היעדים.

היעדים השונים המרכיבים את אג'נדה 2030 קשורים באופן ישיר או עקיף לסוג ולכמות של משאבי הטבע בסביבה הטבעית ולאילו המנוצלים על ידי האנושות, וכן גם במגוון החומרים הסינתטיים והפליטה שלהם אל הסביבה. נוסף על כך, בהיבט חברתי הם מתייחסים לפערים הכלכליים והחברתיים שנוצרים בין מדינות וחברות ובתוכן כתוצאה מחלוקה לא שווה של משאבי הטבע ושל הפגיעה בסביבה הטבעית.

קיימות והוועד האולימפי בישראל

האתגר המתמיד בין פיתוח וקידמה לבין שימור ושמירה על הסביבה, שליווה את ההתפתחות של כל מדינות העולם, התקיים לאורך השנים גם בישראל, והוביל להקמת מסגרות מוסדיות וחוף מוסדיות הפועלות בתחום הגנת הסביבה לצד פיתוח אסדרה (רגולציה) סביבתית וקידום פעולה אזרחית בתחום. תנאי הסביבה והאתגרים בתחום משאבי הטבע של מדינת ישראל הם ייחודיים, ולא פעם הם הובילו לפיתוח של פתרונות חדשניים ופורצי דרך, למשל בתחום ההתפלה, הטיפול בשפכים, ההשקיה בטפטוף, היערנות והאנרגיה, ובשל מיקומה הגיאוגרפי, משבר האקלים צפוי להטיל על מדינת ישראל השלכות קיצוניות יותר. על פי השירות המטאורולוגי הישראלי "הטמפרטורה הממוצעת בישראל עלתה בכ-1.4 מ"צ מ-1950 ועד 2017 והיא צפויה להמשיך ולעלות בעוד כמ"צ אחת עד 2050, כשהעלייה בולטת במיוחד בעונת הקיץ".¹ בנוסף, "נראה כי לפי התרחיש החמור, הטמפרטורה הממוצעת בישראל צפויה להמשיך ולעלות בכ-4 מ"צ עד סוף המאה הנוכחית", ו"נראה כי שיעור ההתחממות עשוי להגיע לתוספת של 5 מ"צ לטמפרטורות המינימום בקיץ, בהתאם לתרחיש החמור". כל אלו יובילו גם להפחתה מתמדת בכמות המשקעים. נתונים אלו מחייבים את מדינת ישראל להיערך לשינויים המקומיים והעולמיים ולסיכונים שהם משיתם, ולפעול לשינויים בדרכי המחשבה והפעולה ברמה האישית, המקומית והלאומית. בתוך כך, גם מגזר הספורט צריך לאמוד את סיכונים ואת ההזדמנויות שהמשבר האקולוגי-אקלימי משית על החברה, ואף להיות שחקן מרכזי בקידום מודעות והיערכות להתמודדות עם המשבר. על כן, לקראת המשחקים האולימפיים בפריז 2024, הוחלט בוועד האולימפי בישראל לקדם תכנית קיימות לאומית בספורט, המבוססת על פעולה במספר מישורים וכיוונים ועל יוזמות ופרויקטים שיש להם קשר ישיר בין פעילות ספורטיבית וערכים אולימפיים לבין הגנה על הסביבה ולהבטחה של צדק חברתי לצד השפעה משמעותית.

בעלי עניין

איור מס' 1: מיפוי מחזיקי עניין

פיתוח ויישום אסטרטגיית קיימות מחייב שיתוף פעולה עם בעלי עניין שונים, פנימיים וחיצוניים, שפועלים באופן ישיר ועקיף עם הוועד האולימפי בישראל (איור מס' 2). מיפוי בעלי העניין יאפשר העברת ידע ולמידת עמיתים ויצירת שיתופי פעולה, שבתמורה יאפשרו לקדם את המטרות ואת היעדים של התוכנית האסטרטגית ולהבטיח את יישומה. השותפים הישירים והמידיים של הוועד האולימפי בישראל הם עובדי וחברי הוועד, האיגודים, הקבוצות והספורטאים האולימפיים, ולצידם גם הוועד האולימפי הבין-לאומי וועדים אולימפיים וגופי ספורט מקבילים בעולם. מעגל נוסף של בעלי עניין כולל גופים שתורמים לוועד האולימפי ולאגודים השונים וספונסרים של הקבוצות והספורטאים וכן ספקים המספקים לוועד האולימפי ולאגודות מוצרים ושירותים, למשל בתחום אירועי ספורט או יחסי ציבור. מעגל נוסף מתייחס למשרדי ממשלה העוסקים בתחומי הספורט והקיימות, ובפרט משרד התרבות והספורט, משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה, רשויות לאומיות ומקומיות וארגוני גופי סביבה וחברה שונים בישראל. לבסוף, פעילות הוועד האולימפי בישראל משפיעה במעגל החיצוני על ספורטאים רבים ועל הציבור הרחב, ויש לה נגיעה לתקשורת הארצית והעולמית.

ניתוח SWOT

הכנה של תוכנית אסטרטגית מחייבת ניתוח של הסיכויים ושל הסיכונים הפנימיים והחיצוניים של הארגון. אחד המודלים המרכזיים בתחום הוא מודל ה-SWOT, המאפשר הערכה שיטתית של החוזקות והחולשות של ארגון או חברה, כלומר הגורמים הפנימיים המייחדים את הארגון ונותנים לו יתרון יחסי או מונעים ממנו לייצר יתרון שכזה, יחד עם ההזדמנויות או האיומים הקשורים בקבלת החלטות, דהיינו גורמים חיצוניים שניתן לאמץ או שיכולים לסכן את האסטרטגיה. בין היתרונות של ניתוח SWOT הוא יכולתו לאפשר הבחנות ברורות בין גורמים חיצוניים שאינם בשליטת הארגון (כגון גורמים כלכליים ופוליטיים, טכנולוגיות חדשות או תחרות) לבין גורמים פנימיים שבהם כל ארגון יכול להביא את היכולות הספציפיות שלו. עיקרי הממדים של ניתוח ה-SWOT מופיעים בטבלה מס' 2.

טבלה מס' 2: ניתוח SWOT

<p style="text-align: center;">אתגרים</p> <ul style="list-style-type: none"> ● קשיי גיוס של אגודות הספורט הפרטניות ● פגיעה בהכנה ובהצלחה של הספורטאים האולימפיים ● פגיעה בתשתיות ספורט ● השקעת תקציבים נוספים 	<p style="text-align: center;">חוזקות</p> <ul style="list-style-type: none"> ● סיוע בהכנה ובהצלחה של הספורטאים האולימפיים ● חיסכון כלכלי ● להיות מוביל לאומי ובינלאומי ● סיוע בשמירה על הסביבה הטבעית ועל בריאות הציבור ● קידום שוויון והוגנות והקטנת פערים ● הגדלת החשיפה לציבור הרחב
<p style="text-align: center;">אימים</p> <ul style="list-style-type: none"> ● יצירת קשר עם נותני חסות מגופים מזהמים ● השקעה בחברות מזהמות ● בשעת משברים יש נטייה לדחוק החוצה נושאי סביבה ● פעילות במדינות מזהמות או כאלה שפוגעות באופן קשה בזכויות אדם וכדומה 	<p style="text-align: center;">הזדמנויות</p> <ul style="list-style-type: none"> ● מיצוב הוועד האולימפי כארגון חיובי המקדם דרכי חשיבה חדשניות ● השראה לציבור רחב ● שינוי דרכי מחשבה ופעולה ● יצירת שותפויות חדשות ● גיוס תקציבים חדשים

קיימות וספורט

ספורט, על צורותיו הרבות והמגוונות, מחבר בין אנשים על בסיס מקומי, לאומי ועולמי, ומעורר השראה במיליארדי אנשים ברחבי העולם. על כן, יש לו השפעה רבה על התודעה ועל ההתנהגות של בני אדם, והערכים המשותפים שהספורט מגלם בקרב יחידים יכולים להוות בסיס רב עוצמה לקידום ערכי הקיימות. יתרה מכך, כיום ברור כי בעוד שפעילות ספורטיבית ואירועי ספורט צורכים משאבים וגורמים לפליטות שונות לסביבה, פעילות ספורטיבית וקיום האירועים גם מושפעים מזיהום סביבתי ומשינויי אקלים.

ההשפעה הסביבתית של מגזר הספורט קשורה במגוון רחב של תחומים, ובעיקר בשימוש במשאבים באימוץ ובאירועי ספורט: אנרגיה, מים, מזון, פלסטיק ועוד, ובפליטה של שפכים, פסולת, מזהמי אוויר וגזי חממה. בנוסף, לנסוע לאימונים ולאירועים, של ספורטאים ושל אוהדים, וכן לבנייה של תשתיות ספורט שונות, יש טביעת רגל סביבתית משמעותית. על כן, שימוש מושכל במשאבים בתכנון, בפיתוח, בניהול ובתפעול של תשתיות ופעילויות ספורטיביות יכול להוות מנוף עיקרי לשינויי הרגלים ולקידום עקרונות הקיימות. בד בבד, בשל ההשפעה החברתית הרחבה שלו והיכולת שלו להגיע לטווח רחב של אנשים, באזורים גיאוגרפיים שונים ובעלי רקע חברתי מגוון, מגזר הספורט יכול להיות שחקן מרכזי ואף לשמש כלי אסטרטגי בהובלת שינוי דרכי מחשבה וקידום של פיתוח בר-קיימא. כמו כן, החיבור בין בריאות הגוף והנפש, שהספורט מייצג, לבין בריאות כדור הארץ, יכול להיות גורם מרכזי לשינוי התנהגות ואורח חיים, וספורטאים וקבוצות יכולים לשמש כמודל חיקוי לתומכיהם.

לאחרונה יותר ויותר ארגוני ספורט וגופי ספורט בעולם כולו נקטו צעדים מגוונים כדי להפחית את ההשפעה שלהם על הסביבה, באופן ישיר ועקיף, ובו-בזמן לקדם עקרונות של צדק חברתי, על בסיס יעדי הפיתוח בר-קיימא של האו"ם. בשנת 6102 אישרה מועצת המנהלים של הוועד האולימפי הבין-לאומי תוכנית אסטרטגית לקיימות לשנת 6101, המתייחסת לשלושת תחומי האחריות המרכזיים של הוועד: פעילות הארגון עצמו, המשחקים האולימפיים והתנועה האולימפית, ומתמקדת בחמישה תחומים מרכזיים: תשתית ואתרי טבע, ניהול משאבים, נידות, כוח עבודה ואקלים. הוועד האולימפי העולמי התחייב ליישם את מודל הקיימות בשקיפות מלאה, תוך עמידה בדרישות החוק ומעבר לכך, ולפעול לשיפור מתמיד בביצועים באמצעות: הטמעת עקרונות ופרקטיקות קיימות באירועים ויישום מערכת לניהול קיימות; קביעת מטרות ויעדים בחמשה תחומי המיקוד בכל מחזור אולימפי בן ארבע שנים, שיגיעו חדשנות ויגדירו שיטות עבודה מומלצות תוך שיתוף ידע; להבטיח שהמדיניות תהיה ברורה לאנשי מפתח בתנועה האולימפית ולעודד אותם להיות שגרירים של קיימות במסגרת עבודתם; וכן שיתוף פעולה עם כלל מחזיקי העניין שקשורים לתנועה האולימפית כדי ליישם פתרונות בני-קיימא. בנוסף, לאחרונה חבר הוועד האולימפי הבין-לאומי לאו"ם בקריאה לכל ארגוני הספורט בעולם לחתום על אמנת "ספורט למען אקלים", וזאת על מנת לקדם את השפעת מגזר הספורט במאבק להתמודדות עם שינויי האקלים. יוזמה זו מספקת לארגוני ספורט מסגרת פעולה למאבק מתמיד ומתמשך במשבר האקלים, תוך תמיכה הדדית על ידי למידת עמיתים, הפצת שיטות ותוכניות פעולה, פיתוח כלים חדשים ועוד. היוזמה פועלת להשגת שתי מטרות מרכזיות:

1. הצגת מסלול ברור לקהילת הספורט העולמית לקידום פעולות למיתון משבר האקלים, באמצעות התחייבויות ושיתוף פעולה ועל פי סטנדרטים מקובלים ויעילים, הכוללים מדידה, צעדי הפחתה ודיווח על פליטות גזי חממה, בהמשך להסכם האקלים של האו"ם בפריז. כל זאת כחלק ממהלך להפחית את פליטות גזי החממה על מנת למתן את משבר האקלים ולהיערך להתמודדות עם שינויי האקלים.
2. שימוש בספורט ככלי מאחד ליצירת סולידריות בין אזרחי העולם ולקידום פעולות למען מיתון משבר האקלים.

מסגרת הפעולה של "ספורט למען אקלים" נועדה לאפשר למועדוני ולארגוני ספורט ולמחזיקי עניין שונים להתמודד עם שינויי אקלים באמצעות מערכת עקרונות שיוצרת מסגרת פעולה, על פי התחומים הבאים:

1. ביצוע מאמצים שיטתיים לקידום הקיימות.
2. הפחתת השפעת משבר האקלים.
3. חינוך לפעולת להתמודדות עם משבר האקלים.
4. קידום צריכה אחראית ובת-קיימא.
5. קידום הסברה לפעולה בתחום האקלים באמצעי התקשורת.

תוכנית אסטרטגית

אסטרטגיית הקיימות של הוועד האולימפי בישראל מתארת את מפת הדרכים לשינוי תוך ארגוני ושינוי כללי בשקלול של היבטים סביבתיים, חברתיים וכלכליים.

חזון

להוביל את תחום הקיימות בספורט הישראלי ולקדם אחריות ומחויבות סביבתית וחברתית במדינה, וכן להגביר מודעות ולתת השראה לגופי ספורט, לספורטאים ולאוהבי ספורט, על מנת להוביל לשינוי דרכי מחשבה ופעולה.

מטרת על

שיפור מתמיד של הביצועים של מגזר הספורט בתחום הקיימות ובניית תשתית ספורטיבית וקידום חינוך ספורטיבי בני-קיימא.

תחומי וכיווני פעולה מרכזיים

הפעילות של הוועד האולימפי בישראל בתחום הקיימות תהייה בשלושה תחומי השפעה עיקריים, המשלימים זה את זה, שהצעדים בהם יעשו בו-זמנית:

1. פעילות הוועד האולימפי עצמו, בישראל וכחלק מהתנועה האולימפית – לתת דוגמה אישית ולהטמיע את אסטרטגיית הקיימות בפעילות הליבה של הוועד האולימפי, החל בניהול הוועד ומוסדותיו וברכש, דרך ארגון אירועים ועד לשיתוף פעולה עם הוועד האולימפי הבין-לאומי ועם התנועה האולימפית.
2. פעילות של הוועד האולימפי מול האיגודים, הקבוצות והשחקנים – לעורר השראה, להוביל ולסייע לגופי הספורט בישראל בהטמעת עקרונות הקיימות, החל בשיתוף ידע ובמתן הנחיות ודוגמאות, דרך הדרכה ולמידת עמיתים ועד ליצירת חיבורים וקשרים לטובת היישום של האסטרטגיה.
3. פעילות הוועד האולימפי מול הציבור הרחב – לרתום את הציבור הרחב לשינוי דרכי מחשבה ופעולה ולפעול בדרך מקיימת יותר באמצעות הסברה וחינוך.

הפעילות תתבצע במספר כיוונים עיקריים:

1. ניהול מושכל של משאבים בתחומי תשתיות, אירועים ופעילות שוטפת – פעילות ספורט כרוכה במשאבי חומר ואנרגיה שונים ומייצרת פליטות לסביבה. לכן היא מצריכה ניהול מושכל של משאבים בפעילות השוטפת של אימונים ושל אירועי ספורט לצד הטמעת עקרונות של בנייה ירוקה וניהול ותפעול סביבתיים וחברתיים של גופי ומתקני ספורט בתחומי המים, המזון, האנרגיה, הנסועה ועוד.
2. חינוך והסברה – חינוך והסברה הם שני כלים מרכזיים לחשיפת הפעילות של הוועד האולימפי בתחום הקיימות בקרב הספורטאים והציבור הרחב ולהובלת שינויים ברמה הלאומית. שינוי כזה יכול להשיג שני יעדים חשובים: תרומה חיובית לתדמית הוועד האולימפי כארגון מוביל וחדשני לצד קידום תחום הקיימות בקרב ציבור גדול של ספורטאים ואוהדי ספורט. זאת ועוד, ספורטאים רבים מהווים דמויות מודל לציבור רחב, ויכולים להיות סוכני שינוי בהקשר של קידום עקרונות הקיימות בספורט.
3. נראות ושקיפות – חשיפה של הפעילות בתחום הקיימות של הוועד האולימפי הבין-לאומי והוועד האולימפי בישראל, של גופי הספורט השונים ושל הספורטאים לכלל בעלי העניין.
4. מעקב ובקרה – ניטור ההתקדמות של יישום התוכנית, לרבות איסוף מידע שוטף ובחינה שנתית של המטרות, היעדים והמדדים ועדכוןם במידת הצורך.

תוכנית פעולה רב שנתית מטרות, יעדים, אחריות ולו"ז (2030-2024)

בתבולאות מס' 3-5 מוצגות הפעולות המרכזיות שיש לקדם במישורים השונים כדי להטמיע בהצלחה את אסטרטגיית הקיימות של הוועד האולימפי בישראל.

טבלה מס' 3: קידום קיימות בספורט בפעילות הפנימית של הוועד האולימפי בישראל

פעילות	יעד	כלים	אחריות	לו"ז
הכנת תוכנית לניהול מושכל של משאבים בבית הוועד האולימפי ובחוויה האולימפית – צמצום צריכת משאבים מכל סוג (חשמל, מים, פסולת וכד') וצמצום טביעת הרגל הסביבתית	יישום התוכנית	ניתוח מחזור חיים ומחשבוני, לדוגמה - פרקטיקות של פורום ה-15	יזמת האנרגיה הטובה בסיוע הנהלת חשבונות	שליש שני של 2024
			הוועד האולימפי בישראל	בהתאם לאבני הדרך בתוכנית
הכנת תוכנית לעידוד מעבר לתחבורה בת קיימא	מיפוי נסועה של עובדי ושל חברי הוועד	שאלון לעובדים	יזמת האנרגיה הטובה והמנהל המדעי	שליש שני של 2024
הכנת מסמך עקרונות להתנהלות ירוקה במכרזים	מיפוי ואפיון מכרזים, רכש וספקים על שרשרת האספקה שלהם ובחינת חלופות, והכנת תוכנית	מסמך מתאים של פורום ה-15	י"ר ועדת הקיימות בסיוע כלכלן	שליש שני של 2024
	יישום התוכנית		ועדת התקשרויות	בהתאם לאבני הדרך בתוכנית
הכנת פרקטיקה לאירועים מקיימים: הפחתת בזבז מזון, מזון בריא, צמצום חד"פ, מעבר לפרסום דיגיטלי וכדומה, ושילוב אוכלוסיות מיוחדות באירועים	מיפוי אירועים מבחינת משאבים וקביעת יעדי הפחתה	לדוגמה - פרקטיקות של פורום ה-15	ועדת הקיימות והמנהל המדעי	שליש שלישי של 2024
	יישום התוכנית		הוועד האולימפי בישראל, איגודי הספורט והמרכזים	בהתאם לאבני הדרך בתוכנית
חתימה על אמנת "ספורט למען אקלים" של האו"ם והוועד האולימפי הבין-לאומי	מיפוי פליטות פחמן והכנת תוכנית הפחתה וקיזוז של פליטות עם יעדים כמותיים		י"ר הוועד האולימפי בישראל וי"ר ועדת הקיימות	שליש ראשון של 2024
	יישום התוכנית		הוועד האולימפי בישראל	בהתאם לאבני הדרך בתוכנית
יישום תוכנית אסטרטגית בתחום מגדר			י"ר הוועדה לשוויון מגדרי וראש מערך החינוך	בהתאם לאבני הדרך בתוכנית

לוח	אחריות	כלים	יעד	פעילות
שליש שלישי של 2024	ראש מערך החינוך והמנהל המדעי		חשיפה של המהלך האסטרטגי ורתימת העובדים על ידי הדרכות, הרצאות של מומחים, פעילויות חברתיות סביב יעדי הקיימות, פרסום עלונים (דיגיטליים) ובהם עדכונים בנושא קיימות וקידום יעדי החברה בתחום ועוד. לפחות 2 הרצאות בתחום, לפחות 30 אנשים	הכנת מערך הדרכה בתחום הקיימות לעובדי הארגון ולחברי הוועד האולימפי
שליש שני של 2024	מנהלת השיווק והפיתוח העסקי		בחינת מודל הקיימות של נתני החסות השונים	הכנת מסמך אסטרטגי בנוגע לנותני חסות
	מנכ"ל הוועד האולימפי בסיוע כלכלן	ראה פורום "כסף נקי"	בחינת מודל הקיימות של גופי ההשקעות השונים והצגת חלופות להסתת השקעות	בחינת תיק ההשקעות בראי הקיימות
שליש שלישי של 2024	ראש מטה הנהלה		מיפוי בעלי העניין הרלוונטיים ותחומי השת"פ האפשריים	יצירת שת"פ עם הממשלה ועם ארגונים חוץ ממסדיים
שליש שלישי של 2024	מנכ"ל הוועד האולימפי וועדת הקמת הבית האולימפי	ראה הוראות המשרד להגנת הסביבה		הכנת תוכנית לבנייה ירוקה שאפתנית ובניין מקיים עבור בית הוועד האולימפי החדש

טבלה מס' 4: קידום קיימות בספורט בפעילות מול האיגודים, הקבוצות והספורטאים.

ל"ז	אחריות	יעד	פעילות
שליש שלישי של 2024	ראש מערך החינוך ואחראי קשרי ממשל	חשיפה של המהלך האסטרטגי ורתמת האיגודים, הקבוצות והספורטאים	הכנת מערך הדרכה בתחום הקיימות בספורט
שליש שני של 2024	ועדת הקיימות, יוזמת האנרגיה הטובה והמנהל המדעי		פיתוח כלי לבחינת פרקטיקות בתחום קיימות בספורט: ניהול משאבים, נסועה, הפחתת פליטות גזי חממה ועוד, וקביעת סדרי עדיפות
2024-2030	ועדת הקיימות בסיוע אחראי קשרי ממשל	הכנת כשתי פרקטיקות בכל שנה, בהתאמה לסוגי הספורט השונים	הכנת פרקטיקות בתחום הקיימות בספורט לשיתוף עם האיגודים והקבוצות, המותאם לסוגי הספורט השונים
2024-2030 ובהתאם לאבני הדרך של התוכנית	אחראי קשרי ממשל	2-1 איגודים בשנה	קידום הכנה ויישום של תוכנית קיימות באיגודים ובקבוצות

טבלה מס' 5: קידום קיימות בספורט דרך חינוך והסברה.

ל"ז	אחריות	יעד	פעילות
שליש שלישי של 2024	ראש מערך החינוך	חשיפה של הקשר בין קיימות וספורט והפעילות בתחום בספורט האולימפי בארץ ובעולם	הכנת תוכנית חינוכית בתחום הקיימות בספורט, לרבות יצירת שיתופי פעולה עם ארגוני סביבה ומערכת החינוך
שליש שני של 2024	מנהלת השיווק והפיתוח העסקי וראש מערך החינוך	חשיפה של הפעילות של הוועד האולימפי, האיגודים, הקבוצות והספורטאים	הכנת תוכנית הסברה ויח"צ בתחום הקיימות בספורט בישראל
שליש שלישי של 2024	מנהלת השיווק והפיתוח העסקי, ראש מערך החינוך וועדת הספורטאים	מיפוי וגיוס של לפחות 2 ספורטאים מענפי ספורט שונים. חשיפה דיגיטלית	הכנת מיזם לשיתוף ספורטאים אולימפיים כמובילי דעת קהל
שליש שני של 2024	ראש מערך החינוך וועדת הספורטאים	מיפוי וגיוס של לפחות 2 ספורטאים מענפי ספורט שונים. חשיפה דיגיטלית	הכנה ויישום מיזם התנדבות ספורטאים אולימפיים בקהילה

אסטרטגיה לקיימות

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

